

III ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

«ІННОВАТИКА В ОСВІТІ, ДИЗАЙНІ ТА МИСТЕЦТВІ»

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШІНСЬКОГО

Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»

ХУДОЖНЬО-
ГРАФІЧНИЙ
ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТА ДИЗАЙНУ

23-24 КВІТНЯ 2026 Р.
м. Одеса, Україна

Міністерство освіти і науки України

**Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
художньо-графічний факультет
кафедра професійної освіти та дизайну**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**«ІННОВАТИКА В ОСВІТІ, ДИЗАЙНІ
ТА МИСТЕЦТВІ»**

23-24 квітня 2026 р.

Одеса, 2026

УДК: 378:[37+7]:001.895

I-66

DOI: 10.5281/zenodo.21358452

Рекомендовано до друку Вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського» (протокол № 15 від 25.06.2026 р.)

Рецензенти:

Бредньова Віра Петрівна, кандидат технічних наук, професор кафедри
нарисної геометрії та інженерної графіки Одеської державної академії
будівництва та архітектури;

Бартенєва Ірина Олександрівна, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський
національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

I-66 Інноватика в освіті, дизайні та мистецтві : матеріали III Всеукраїнської
науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса,
23-24 квітня 2026 року. Одеса: Університет Ушинського, 2026. 301 с.

До збірника увійшли матеріали III Всеукраїнської науково-практичної
конференції «Інноватика в освіті, дизайні та мистецтві», яка відбулася у
Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» 23–24 квітня 2026 року. Матеріали
конференції відображають науково-дослідницькі та методично орієнтовані
підходи, а також сучасні тенденції використання інновацій і висвітлюють
актуальні проблеми освіти, дизайну та мистецтва в контексті сьогодення.

Збірник призначений для науковців (докторантів, аспірантів),
здобувачів вищої освіти вітчизняних і зарубіжних закладів, педагогічних
працівників різних типів освітніх установ, а також художників, дизайнерів і
представників творчих індустрій.

Відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності в
текстах доповідей несуть їх автори.

© Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського», 2026

© Колектив авторів, 2026

«ІННОВАТИКА В ОСВІТІ, ДИЗАЙНІ ТА МИСТЕЦТВІ»

23-24 квітня 2026 р.

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

Штайнер Тетяна Віталіївна – викладачка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Заступник голови:

Лісогор Алла Вікторівна – викладачка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Відповідальний секретар конференції:

Шедіна Світлана Віталіївна – викладачка-стажистка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Твердохлібова Яніна Миколаївна – виконувачка обов'язків деканки художньо-графічного факультету Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Усов Валентин Валентинович – завідувач кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор фізико-математичних наук, професор;

Колесова Олена Анатоліївна – кандидатка філософських наук, старша викладачка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Кібіч Денис Олександрович – доктор філософії, викладач кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Страутман Лінда Леонідівна – асистентка кафедри професійної освіти та дизайну Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Орос І. В. СУЧАСНА ДРУКОВАНА ГРАФІКА: ІННОВАЦІЙНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ КНИЖКОВОГО ЗНАКА (ЕКСЛІБРИСА)	245
Салфетенко Ю. О., Котова О. О. ІМЕРСИВНІ МЕТОДИ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ПЕЙЗАЖНОГО ЖИВОПИСУ	248
Самеляк Є. І., Пономаренко М. В. КВІТКОВІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТІ АЛЛИ ГОРСЬКОЇ: ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО РІШЕННЯ	255
Соловійова К. О., Колесова О. А. ВІЗУАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ЮВЕЛІРНИХ БРЕНДІВ: ВІД ТРАДИЦІЇ ДО СУЧАСНОСТІ	260
Тарасенко А. А. ЕВОЛЮЦІЯ АЛЬБОМНОГО ВИДАННЯ: СИНТЕЗ ТРАДИЦІЙНОГО МИСТЕЦТВОЗНАВЧОГО АНАЛІЗУ ТА ЦИФРОВОЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ	264
Твердохлібова Я. М. ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОЇ МЕНТАЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ХУДОЖНИКІВ-ПЕДАГОГІВ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ	270
Романов А. А., Пономаренко М. В., Богайчук Л. Р. КВІТИ ТА ПТАХИ ЯК МОТИВ ДЕКОРУВАННЯ ОДЯГУ	273
Рудой В. В. КЕРАМІКА МАЛИХ ФОРМ КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПОЄДНАННЯ ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАТИКИ	279
Фещенко Я. Я., Носенко А. І. ОБРАЗ ЛЮДИНИ У ХУДОЖНЬОМУ ТКАЦТВІ: ІСТОРИЧНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ТА СПЕЦИФІКА ХУДОЖНЬОГО РІШЕННЯ	282
Шевела М. В., Котова О. О. СТВОРЕННЯ ТЕАТРАЛЬНОГО ОБРАЗУ В ПОРТРЕТІ ЗАСОБАМИ ЖИВОПИСУ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ	289
Юренко А. С., Щербакова Л. А. ХУДОЖНІЙ РОЗПИС НА СКЛІ: ЕВОЛЮЦІЯ ТА РОЗВИТОК У МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРІ	295

ЕВОЛЮЦІЯ АЛЬБОМНОГО ВИДАННЯ: СИНТЕЗ ТРАДИЦІЙНОГО МИСТЕЦТВОЗНАВЧОГО АНАЛІЗУ ТА ЦИФРОВОЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ

Тарасенко Андрій Андрійович

*кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри теорії і методики
декоративно-прикладного мистецтва та графіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна*

Ключові слова: альбомне видання, мистецтвознавчий аналіз, цифрова візуалізація, настільні видавничі системи, комп'ютерна графіка, книжкова ілюстрація, верстка, поліграфія.

Актуальність. Альбомне видання як форма репрезентації художньої творчості зазнало суттєвої еволюції: від рукописних збірок та друкованих каталогів до мультимедійних та інтерактивних публікацій. Сучасний етап розвитку характеризується синтезом традиційного мистецтвознавчого аналізу (іконографія, стиль, техніка, символіка) та цифрових технологій візуалізації, що змінює архітектоніку видання, способи подання матеріалу та взаємодію з читачем. Особливо показовими є два типи видань: класичний альбом-каталог, побудований на репродукціях оригінальних творів з текстовими коментарями, та сучасне цифрове або поліграфічне видання, ілюстрації до якого створені засобами комп'ютерної графіки [1], а структура включає інтерактивні елементи. Метою роботи є виявлення еволюційних змін в архітектоніці альбомного видання, зумовлених упровадженням цифрових технологій, та обґрунтування необхідності синтезу традиційного аналізу з новими візуальними рішеннями [2].

Матеріали та методи. Для аналізу обрано три видання: 1) альбом-каталог «Художник-педагог Микола Іванович Резніченко. Графіка. Живопис» (2025, 100 с., 99 іл.), що репрезентує станкову графіку та живопис митця в традиційному поліграфічному форматі з ґрунтовним мистецтвознавчим аналізом; 2) каталог-альбом робіт

В. Г. Єфименка (частина VI), створений із використанням настільних видавничих систем [3], Adobe InDesign та Adobe Photoshop, що включає оцифровані та відретушовані ескізи, начерки, офорти; 3) макет дитячої енциклопедії «Дикі кішки» (2020), ілюстрації до якого виконано у векторному та растровому редакторах із застосуванням графічного планшета [4]. Застосовано компаративний метод, структурно-типологічний аналіз, методи мистецтвознавчого опису та візуальної семіотики.

Результати. Альбом-каталог М. І. Резніченка є зразком класичного підходу: текстові розділи (біографія, аналіз творів за серіями) чергуються з чорно-білими та кольоровими репродукціями оригіналів. Мистецтвознавчий аналіз зосереджено на розкритті символіки (архетипи яблука, хліба, води, чорного сонця), технічних особливостей (резерваж, акватинта, ліногравюра, монотипія) та педагогічної цінності творів. Ілюстрації є документальними репродукціями, що зберігають фактуру штриха, паперу, сліди травлення. Простір видання лінійний: глядач рухається від тексту до зображення і назад.

Каталог-альбом В.Г. Єфименка демонструє перехідний етап: оригінальні ескізи (виконані олівцем, сепією, тушшю) оцифровано за допомогою сканера, відретушовано в Adobe Photoshop (видалення плям, заломів, тонова корекція засобами «Рівні», «Яскравість/Контрастність», «Тон/Насиченість») та зверстано із застосуванням шаблонів, напрямних, автоматичної нумерації сторінок. Це видання зберігає традиційну структуру (титул, зміст, вступ, розділи за темами, перелік ілюстрацій), але сам процес підготовки повністю цифровий, що дозволило прискорити роботу та уникнути втрат якості при тиражуванні. Обкладинку розроблено із використанням колажування офортів художника [5].

Макет дитячої енциклопедії «Дикі кішки» репрезентує нову якість: ілюстрації створено безпосередньо в цифровому середовищі з урахуванням особливостей поліграфічного друку (обрізні поля, модульна сітка). Візуальний ряд підпорядковано стилізації та

геометризації форм, використанню текстурних пензлів, що імітують традиційні матеріали, але зберігають переваги цифрового редагування. Книга містить інтерактивні елементи (ігрові розвороти, завдання, наклейки на мапі світу), які неможливо реалізувати в класичному альбомі. Текст та ілюстрації верстаються в єдиному програмному комплексі, що дозволяє оперативно змінювати композицію.

Іл. 2. Альбом-каталог «Художник-педагог Микола Іванович Резніченко. Графіка. Живопис». Тверда палітурка, 21х29 см. 2025 р.

Іл. 2. Фінальний варіант обкладинки каталогу ескізів В.Г. Єфіменка. Частина IV. Тверда палітурка, 21х29 см. 2018 р.

Іл. 3. Оформлений макет дитячої енциклопедії «Дикі кішки».
Тверда палітурка, 22х24 см. 2020 р.

Синтез. Еволюція альбомного видання полягає не у відмові від традиційного аналізу, а в його інтеграції з цифровими методами візуалізації. Альбом-каталог Резніченка надає зразок глибокого іконологічного та технічного аналізу графічних аркушів, де кожен твір розглядається як унікальний об'єкт із власною символікою та технікою виконання. Каталог Єфіменка показує, як цифрові технології можуть бути застосовані до традиційних художніх матеріалів без втрати їх автентичності. Дитяча енциклопедія демонструє радикально новий підхід: ілюстрація народжується як результат художнього рішення в графічному редакторі, а не сканування готового оригіналу, що відкриває можливості для динамічної, адаптивної структури, інтерактивності та ігрових форм [6].

Синтез цих підходів дає змогу створювати альбоми нового покоління, в яких:

- мистецтвознавчий коментар супроводжується не лише репродукцією, а й візуалізацією етапів створення твору (ескіз – лінійний рисунок – тональне опрацювання – фінал), що реалізовано в каталозі Єфименка через добірку начерків;
- застосовуються прийоми цифрової стилізації для пояснення композиційних схем, ритмів, кольорових домінант (накладання схем, збільшення фрагментів);
- текстовий аналіз інтегрується безпосередньо у візуальне поле через шрифтові композиції, інфографіку, як у дитячій енциклопедії.

Висновки. Альбомне видання еволюціонує від пасивного носія репродукцій до активного медіуму, де традиційне мистецтвознавство знаходить нові засоби виразності завдяки цифровій візуалізації. Майбутні альбоми поєднуюватимуть аналітичну глибину, притаманну каталогам на кшталт видання про М.І. Резніченка [7] з технологічною гнучкістю та інтерактивністю, а також із збереженням автентичності оригінальних матеріалів засобами цифрової реставрації (як у каталозі В.Г. Єфименка). Для підготовки фахівців у галузі художньо-педагогічної освіти це означає необхідність опанування як методів мистецтвознавчого аналізу, так і інструментарію графічних редакторів та настільних видавничих систем. Саме такий синтез забезпечить створення видань нового покоління – візуально насичених, науково ґрунтовних і водночас зручних для різних категорій читачів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мельник О. Комп'ютерна графіка у сучасній книжковій ілюстрації: проблеми техніки та стилю. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Мистецтвознавство*. 2015. № 1 (вип. 33). С. 157–160.
2. Гула Є., Журавльова Н. Синтез розвитку книжкової графіки та дизайну в Україні. *Культура і сучасність*. 2023. № 1.
DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-0285.1.2023.286784>.

3. Кадоркіна Ю. О. Сучасна українська книжкова ілюстрація. Оформлення прози та віршованих збірок // *Young Scientist*. 2018. № 12 (64). С. 19–21.
4. Chen L. The development of digital forms of illustration and their impact on print publishing from 1990 to the present, with particular reference to children's books: PhD thesis: 2 vols. Birmingham: Birmingham City University, 2008. 560 p. URL: <https://www.open-access.bcu.ac.uk/3856/> (дата звернення: 21.04.2026).
5. Вернигора О. М. Книжкові видання для найменших читачів: проблеми і перспективи. *Обрії друкарства*. 2014. № 1. С. 47–58.
6. Tobin Tanaka. History of Desktop Publishing. *Journal of the American Society of Questioned Document Examiners*. 2021. Vol. 24, №1. P. 29–32. DOI: <https://doi.org/10.69525/jasqde.274>
7. Олійник В. А. Сучасний погляд українського художника-ілюстратора на оформлення дитячої книги (на прикладі творчості Костя Лавра). *Вісник ХДАДМ*. 2011. № 4. С. 146–148.
8. Носенко А. І. *Микола Резніченко. Шлях до храму. Графіка: монографія*. Одеса; Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. 64 с.